

Sygn. akt **XXIII Gz 837/22**

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Anna Gałas

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko M. S., J. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 29 kwietnia 2022 r., sygn. akt: VIII GC 2246/21

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sędzia Anna Gałas

Sygn. akt XXIII Gz 837/22

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 1 grudnia 2022 r. w całości

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2022 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie odrzucił wniosek powoda o uzupełnienie wyroku (pkt 1.) i oddalił wniosek powoda o sprostowanie wyroku (pkt 2.). Sąd Rejonowy powołując się na art. 351 § 1 k.p.c. wskazał, że wyrok w sprawie został ogłoszony 15 marca 2022 r. a zatem termin do złożenia wniosku o uzupełnienie wyroku upłynął 29 marca 2022 r. Tymczasem wniosek powoda o uzupełnienie wyroku poprzez dodanie orzeczenia o „oddaleniu powództwa w pozostałym zakresie” został złożony dopiero 27 kwietnia 2022 r., co w takiej sytuacji oznacza, że wniosek musiał być uznany za spóźniony i w związku z tym podlegający odrzuceniu. Odnośnie do wniosku ewentualnego o sprostowanie wyroku w taki sam sposób, to sąd I instancji wskazał na art. 350 § 1 k.p.c. i podniósł, że brak rozstrzygnięcia o całości roszczenia oznacza brak merytorycznego orzeczenia i nie jest to niedokładność ani błąd pisarski czy rachunkowy, a w związku z tym nie może być podstawą do wydania orzeczenia o sprostowaniu, zatem sąd I instancji oddalił opisany wniosek ewentualny powoda o sprostowanie wyroku.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód zaskarżając postanowienie w całości. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił:

1. naruszanie art. 325 k.p.c. w zw. z art. 351 k.p.c. poprzez brak ich prawidłowego zastosowania w sprawie w zakresie sformułowania sentencji wyroku wydanego w przedmiotowej sprawie z dnia 15 marca 2022 r., poprzez brak wpisania rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa mimo zarówno ustnego jak również pisemnego stwierdzenia sądu sprawy, iż

poza kwotę zasądzenia dalsze roszczenie powoda zostało oddalone, tym samym sąd doprowadził swoim działaniem do wewnętrznej sprzeczności orzeczenia;

2. naruszenia art. 350 k.p.c. poprzez brak sprostowania wydanego w sprawie wyroku w zakresie zaistniałej w jego treści niedokładności w zakresie braku wpisania w sentencji wyroku rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa, które sąd wydał, co potwierdza treść uzasadnienia i pismem w sprawie

Powołując się na te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez: uzupełnienie wyroku poprzez zawarcie w sentencji powyższego orzeczenia rozstrzygnięcia o „oddaleniu powództwa w pozostałym zakresie”, a na wypadek braku uwzględnienia tego wniosku, powód wniósł o sprostowanie sentencji przedmiotowego wyroku poprzez dodanie punktu 3 o treści „oddala powództwo w pozostałym zakresie”, a ponadto skarżący wniósł o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwani wnieśli o oddalenie złożenia zażalenia powoda jako bezpodstawnego i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu, jako niezasadne.

W pierwszej kolejności, przed przystąpieniem do konkretnej oceny podniesionych w zażaleniu zarzutów, należy wyjaśnić kwestie rudymtarne mające bezpośredni związek z istotą rozpoznawanego zażalenia powoda, że sprostowanie wyroku, obok jego uzupełnienia i wykładni, stanowi jeden ze sposobów rektyfikacji wyroków. Instytucja sprostowania wyroku została przewidziana w art. 350 k.p.c., który stanowi, że sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Ten przepis obowiązującego prawa, dokładnie wyznacza granice sprostowania i przyjmuje wyczerpującą klasyfikację wadliwości podlegającą sprostowaniu. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wymienione w hipotezie art. 350 k.p.c. wady orzeczenia musi charakteryzować cecha oczywistości, która stanowi jednocześnie granicę dopuszczalności sprostowania. Nie można w wyniku stosowania art. 350 k.p.c. doprowadzić do merytorycznej zmiany orzeczenia czy zastąpienia orzeczenia merytorycznego formalnym. Tryb sprostowania przewidziany w art. 350 k.p.c. służy do usuwania z tekstu orzeczenia niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek, a nie do naprawy poważniejszych wad orzeczenia (tak: post. Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2007 r., II CSK 314/06, Legalis) Sprostowanie wyroku nie może doprowadzić do zmiany rozstrzygnięcia, przy czym zasada ta odnosi się zarówno do zmiany pod względem przedmiotowym, jak i pod względem podmiotowym. Do zmiany zaś rozstrzygnięcia doszłoby wtedy, gdyby w wyniku sprostowania wyroku wpisano w jego sentencji osobę, która nie była stroną w procesie (tak: post. Sądu Najwyższego z 3 marca 1976 r., II CZ 11/76, Legalis). Sąd Okręgowy w całości podziela zaprezentowane powyżej stanowisko Sądu Najwyższego i na jego podstawie prezentuje następujące rozważania.

Odnosząc się do pretensji skarżącego, u podstaw których leży zarzut naruszenia art. 350 k.p.c. poprzez nieuzupełnienie sentencji wyroku Sądu I instancji z 15 marca 2022 r. o postanowienie o „oddaleniu powództwa w pozostałym zakresie”, należy wskazać, że są one nieuzasadnione i nie znajdują aprobaty Sądu II instancji. Sąd Rejonowy prawidłowo wyjaśnił, że strona powodowa w istocie nie domagała się w swoim żądaniu sprostowania wyroku, a jego uzupełnienia, które zostało uregulowane w art. 351 k.p.c. i stanowi odmienny środek rektyfikacji wyroku. Instytucje uzupełnienia i sprostowania wyroku nie są instytucjami alternatywnymi i strony postępowania nie mogą korzystać z nich zamiennie.

W istocie nie można zaprzeczyć, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wydając wyrok nie orzekł o całości żądania, ale narzędziem procesowym służącym naprawieniu tego rodzaju błędu może być wyłącznie instytucja uzupełnienia wyroku. Sąd Rejonowy w zakresie uzupełnienia wyroku nie może działać z urzędu, bowiem uzupełnienie dotyczy rozstrzygnięcia merytorycznego. Tak samo związany jednoznacznie przepisami prawa jest Sąd Okręgowy. Konieczny do zainicjowania postępowania w przedmiocie uzupełnienia wyroku jest wniosek strony złożony w terminie dwóch

tygodni od dnia ogłoszenia wyroku lub jego doręczenia, a samo doręczenie wyroku wyznacza początek biegu rozważanego terminu tylko wówczas, gdy następuje z urzędu. W przedmiotowej sprawie wyrok został ogłoszony na rozprawie w dniu 15 marca 2022 r., na której obecny był profesjonalny pełnomocnik strony powodowej. Znamienne jest to, że dwutygodniowy termin do wniesienia wniosku o uzupełnienie jest terminem ustawowym, a zatem nie może być przedłużony ani skrócony, ale na zasadach ogólnych może zostać przywrócony. Termin na złożenie wniosku o uzupełnienie wyroku upłynął stronom 29 marca 2022 r., pomimo tego strona powodowa złożyła wniosek dopiero 27 kwietnia 2022 r. po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia wyroku. Żaden z przepisów postępowania cywilnego nie uzależnia złożenia wniosku o uzupełnienie wyroku dopiero po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia, dlatego Sąd Rejonowy nie mógł uwzględnić takich argumentów strony skarżącej. Niezmiennie na gruncie postępowania cywilnego czynność podjęta przez stronę z przekroczeniem ustawowego terminu jest bezskuteczna, co oznacza, że wniosek spóźniony podlega odrzuceniu. Ograniczenie terminu wniesienia wniosku o uzupełnienie wyroku wynika z zasady pewności prawa i stabilności orzeczeń sądowych, niepożądanym jest bowiem stan niepewności co do rozstrzygnięcia już po wydaniu wyroku. Dlatego właśnie wszelkie merytoryczne ingerencje w treść orzeczenia są ograniczone czasowo, jak w przypadku uzupełnienia wyroku, ale także wnoszenia środków zaskarżenia.

W świetle powyższego czynności procesowe Sądu Rejonowego należało uznać za prawidłowe w zakresie jakim odrzucił złożony po terminie wniosek o uzupełnienie wyroku. Jednocześnie prawidłowo Sąd Rejonowy oddalił wniosek o sprostowanie wyroku poprzez dodanie rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa w pozostałym zakresie, bowiem takiemu żądaniu nie służy wybrana instytucja procesowa. W ocenie Sądu Okręgowego uzasadnione jest przywołanie w tym miejscu wyroku Sądu Najwyższego z 1967 r., sygn. akt III CR 81/67, w którym Sąd Najwyższy wyraził trafne stanowisko, że jeżeli sąd, rozstrzygając w kilku żądaniach pozwu, część z nich wylicza w sentencji wyroku jako uwzględnione, a w pozostałej części powództwo oddala, przy czym w wyliczeniu uwzględnionych żądań jedno przez przeoczenie opuścił, to takie przeoczenie może stać się podstawą środka odwoławczego, nie może zaś być sprostowane w trybie art. 350 k.p.c. (tak wyr. Sądu Najwyższego z 7 czerwca 1967 r., III CR 81/67, Legalis).

Przechodząc do argumentu skarżącego, że z treści uzasadnienia wyroku wynika odmiennie stanowisko Sądu Rejonowego, aniżeli z samej sentencji wyroku, Sąd Okręgowy uznał go za nieprzekonujący. Sama sprzeczność sentencji orzeczenia z później sporządzonym uzasadnieniem nie może uzasadniać sprostowania sentencji orzeczenia (tak: orz. Sądu Najwyższego z 27 sierpnia 1937 r., III C 2100/37, PPC 1937, Nr 22–23). Strona powodowa miała możliwość skutecznego zainicjowania postępowania rektyfikacyjnego, ale uchybiła terminowi.

Sąd Okręgowy ma na uwadze, że strona skarżąca próbuje posłużyć się instytucją sprostowania wyroku, bowiem bezsprzecznie upłynął termin do jego uzupełnienia, upłynął też termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu, a sprostowanie oczywistych omyłek, niedokładności lub błędów rachunkowych może nastąpić w każdym czasie i nie jest ograniczone terminem. Jednakże Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że nie jest możliwe dokonanie sprostowania wyroku w zakresie żądanym przez powoda. Przeczyłoby to bowiem istocie instytucji sprostowania i prowadziłoby do działania contra legem. Jednocześnie Sąd Okręgowy nie umniejsza uchybieniu, którego dopuścił się Sąd Rejonowy i dostrzega, że został naruszony przepis art. 325 k.p.c., a wyrok w tym zakresie jest niekompletny. Sąd Odwoławczy nie ma na tym etapie postępowania zarówno narzędzi ani możliwości zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji wedle żądania strony skarżącej. Brak orzeczenia o całości zgłoszonego w sprawie żądania powoduje, że w tej części sprawa nie jest jeszcze zakończona. Nie może ona zostać w tej części zaskarżona bowiem nie ma przedmiotu zaskarżenia. W części nierozstrzygniętej orzeczenie nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), a zatem strona może wystąpić z kolejnym powództwem dotyczącym brakującego rozstrzygnięcia (uchw. Sądu Najwyższego z 12 listopada 1974 r., III CZP 69/74).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

sędzia Anna Gałas